

ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ

ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୨ ଏକ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ, ସମ୍ପଦ ଅବଧି (୧୨୦ ଦିନ) ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ ଧାନ କିସମ ଅଟେ । ଏହି କିସମ ତିନି ଜମି ଏବଂ ମରୁଡ଼ି ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳ ଜମି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହା ଅଞ୍ଚଳ ତେଜୀ (୧୦୦-୧୦୫ ସେ.ମି.) ଓ ଏହାର ବାନା ଉନ୍ନତ ମାନର (ସବୁ) ଅଟେ । ଏହା ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୦ ରୁ ୫.୫ ଟନ୍) ହୋଇଥିବାରୁ ଉତ୍ତମ ଖରିଫ ଓ ରବି ଋତୁରେ ସମାନ ଅବଧିର ଅଞ୍ଚଳ ଅମଳ ଦେଉଥିବା ଧାନ କିସମ ବଦଳରେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ମରୁଡ଼ି ସହନଶୀଳ ହେବା ସହିତ ମରୁଡ଼ି ଅବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୦.୫ ରୁ ୧.୫ ଟନ୍ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ଏହି କିସମ ଶୀଘ୍ର ଅମଳ ହେଉଥିବାରୁ ଦୁଇ ବା ତିନି ଫସଲ କରାଯାଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ଚାଷୀମାନେ ଧାନ ଅମଳ ପରେ ପନିପରିବା ବା ଆଳୁ ଫସଲ ଚାଷ କରିବାରେ ସୁବିଧା ହେବା ପାଇଁ ଏହି କିସମକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି ।

କିପରି ଚାଷ କରାଯିବ ?

ଜମି ଓ ମିଞ୍ଚିର ପ୍ରକାର, ଜଳର ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଋତୁ ଅନୁସାରେ ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୨ କୁ ବୁଣାଧାନ ବା ରୁଆଧାନ ଭାବେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରେ । ଖରିଫ ଋତୁରେ ସାର ଓ ବିହନ ବୁଣାଯିବ ବ୍ୟବହାର କରି ଏବଂ ରବି ଋତୁରେ ଡ୍ରମ୍ ସିଡିର ବ୍ୟବହାର କରି ବିହନ ବୁଣାଯାଇ ପାରିବ । ସମୟ, ପରିଶ୍ରମ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବା ପାଇଁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ମଧ୍ୟ ରୁଆଯାଉଛି । ଲେଜର ଲେବଲର ସାହାଯ୍ୟରେ ବଡ଼ ଆକାରର ଜମିକୁ ସମତୁଲ କରାଗଲେ ଅଧିକ ଅମଳ ମିଳିପାରିବ ।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି:

ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଜେବିକ ଖତକୁ ସମାନ ଭାବେ ଜମିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ରୋଇବାର ୨-୩ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ହଳ ବା ଗଭାର ହଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଦେବା ଭଲ । ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବାର ୭-୧୦ ଦିନ ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦ ଦିନ ପରେ ଏବଂ ରୋଇବାର ଦିନେ ପୂର୍ବରୁ କାଦୁଅ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବୁଣାଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ (ଅଣଜଳସେଚିତ) ଜୁନ୍ ମାସରେ ୫୦-୬୦ ସେ.ମି. ବୃଷ୍ଟିପାତ ହେବା ପରେ ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦-୧୨ ଦିନ ପରେ ପୁଣି ଥରେ ହଳ କରି ମଇ ଦେଇଦେଲେ ଘାସ ମରିବା ସହିତ ମାଟି ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାଏ । ରବି ଋତୁରେ ଥରେ ବା ଦୁଇ ଥର ହଳ କରିବା ପରେ କାଦୁଅ କଲେ ପୁରୁଣା ଫସଲର ମୂଳ ଓ ଅନାବନା ଘାସ ମାଟିରେ ମିଶି ଯାଇଥାଏ । କାଦୁଅ କରିବା ଓ ମଇ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଆବଶ୍ୟକତା ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ:

ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ସରୁ ଉନ୍ନତ ମାନର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ବିହନ କିଣନ୍ତୁ । ଗୋଟିଏ ରାତି ପାଇଁ ବିହନକୁ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ ଲବଣ ଦ୍ରବଣରେ ବିହନକୁ ବୁଡ଼ାଇବା ପରେ ଏହାକୁ ସଫା ପାଣିରେ ଧୋଇ ମଧ୍ୟ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଅଗାଡ଼ି ବା ଭାସୁଥିବା ଧାନକୁ ବାହାର କରି ପାଣି ନିଗାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ବିହନକୁ ଦିନେ ବା ଦୁଇ ଦିନ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ରୋଗ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରତି କିଲୋଗ୍ରାମ ବିହନ ସହିତ ୨ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ବୁଣିବା ଓ ରୋଇବା:

ବୁଣିବା ପାଇଁ ଉପଚାର ଏବଂ ବିଶୋଧନ ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ବିହନବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଛଟାବୁଣା ପାଇଁ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଦରକାର ହୁଏ । ଚାରା ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଶୁଷ୍କ/ଆର୍ଦ୍ର ଉଚ୍ଚ ପଚାଳି ବା ମସିଣା ତଳିପଚାଳି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏକ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ରୋଇବା ପାଇଁ ୧୦୦୦ ବର୍ଗ ମିଟର ତଳି ପଚାଳି ଆବଶ୍ୟକ ଓ ଏଥିରେ ୪୦ କି.ଗ୍ରା. ଗଜା ହୋଇଥିବା ବିହନ ବୁଣାଯିବା ଦରକାର । ପ୍ରାୟ ୨୦-୨୫ ଦିନର ତଳିକୁ ହାତରେ ବା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ କାଦୁଅ ଜମିରେ ରୁଆଯାଇଥାଏ । ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କରି ୨୦ X ୧୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ବୁଡ଼ା ପ୍ରତି ୨-୩ ଟି ତଳି ରୁଆଯିବା ଦରକାର । ଡ୍ରମ୍ ସିଡିର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୬୦ କି.ଗ୍ରା. ଗଜା ହୋଇଥିବା ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା :

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ସ୍ଥାନ ଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ନାମରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମୋବାଇଲ ଆପ୍ (<http://webapps.irri.org/in/od/rcm/>) ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ବିହନ କିସମ, ମିଞ୍ଚିର ଉର୍ବରତା ଓ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଅମଳ ଆଧାରରେ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

ସାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ମିଳି ସାଧୁ କାର୍ତ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ ସାଧାରଣ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁସରଣ କରାଯାଉଥିଲେ, ସମସ୍ତ ଫସଲର ସ ଓ ପଚାସ ସାରକୁ ଶେଷ ଓଡ଼ିଆ ଚାଷ ବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଯଦି ସାର ସାରକୁ ଡିନି କିଛିରେ; ବୁଣିବାବେଳେ ଅଧା ପରିମାଣର, ପିଲ ବେଳେ ଏକ-ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଏବଂ ଥୋଡ଼ ହେବାବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଦରକାର (ସାରଣା ଦେଖନ୍ତୁ) ।

ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୨ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଖାଦ୍ୟସାର ଅନୁମୋଦନ :

ଫସଲ ପ୍ରକାର	ଯଦି ସାର (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)*	ଫସଲର ସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)	ପଚାସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)	ଦସା (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)
ଶୁଷ୍କ ବୁଣାଧାନ (ଖରଫ)	୩୦:୧୫:୧୫ (ବୁଣିବାର ୨୦, ୪୦-୪୫, ୬୦-୬୫ ଦିନ ପରେ)	୩୦	୩୦	୨୫
ଆର୍ଦ୍ର ବୁଣାଧାନ (ରବି)	୪୦:୨୦:୨୦ (ବୁଣିବାର ୧୫-୨୦, ୪୦-୪୫, ୬୦-୬୫ ଦିନ ପରେ)	୪୦	୪୦	୨୫
ଯାବିକ ରୁଆ/ ହାତରୁଆ	୪୦:୨୦:୨୦ (ରୋଇବାର ୦, ୨୦-୨୫, ୪୦-୪୫ ଦିନ ପରେ)	୪୦	୪୦	୨୫

* ଯଦି ପତ୍ର ରଙ୍ଗ ଚାର୍ଜ (LCC) ସାହାଯ୍ୟରେ ଯଦି ସାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥାଏ, ତେବେ ସଙ୍କଟ ମୂଲ୍ୟ ଭାବରେ ଛଟାବୁଣା ପାଇଁ ୩ ଓ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପାଇଁ ୪ ନେବାକୁ ହେବ । କିଆରୀରେ ପାଣି ଜମି ରହିଥିଲେ, ଗଛ ଶାସ୍ତ୍ର ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ପାଣି ନିଗିଡ଼ି ଯିବାର ୫-୬ ଦିନ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଯଦି ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଅନାବନା ଘାସ ପରିଚାଳନା :

ମିଳିତ ଜଳାୟ ଅଂଶ ଅନୁସାରେ ବୁଣାଧାନ ପାଇଁ ବୁଣିବାର ୩-୫ ଦିନ ପରେ ସଅଳ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ପେଣ୍ଡିମେଥାଲିନ୍, ପ୍ରେଟିଲ୍‌କୋର) ଏବଂ ବୁଣିବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ବିସପିରିବାକ୍ ସୋଡ଼ିଅମ୍) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ରହିଯାଇଥିବା ଘାସରୁ ମଞ୍ଜି ନହେବା ପାଇଁ (ବୁଣିବାର ୪୫-୫୦ ଦିନ ପରେ) ହାତରେ ଘାସ ବାଛି ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ଓ ଗୁଆଧାନ କିଆରୀରେ କାଦୁଅ କରିବା ଓ ରୋଇବାବେଳେ ଅନାବନା ଘାସ ମରି ଯାଇଥାଏ; ତଥାପି ପରବର୍ତ୍ତୀସମୟରେ ଉଠୁଥିବା ଘାସକୁ ଦମନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଗୁଆଧାନ କିଆରୀରେ ୩-୫ ସେ.ମି. ପାଣି ରଖାଗଲେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତିରେ (କୋନୋ/ରୋଟାରି ଡ୍ରେଡ଼ର ଚଳାଇ) ଘାସ ଦମନ କରିବା ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ରୋଇବାର ୨୦-୨୫ ଦିନ ପରେ ହାତରେ ବାଛି ଘାସ ଦମନ କରାଯାଇପାରେ । ବର୍ଷା ଋତୁରେ ବୃଷ୍ଟିପାତରେ ଅନିୟମିତତା ଯୋଗୁଁ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ଭବ ହେଉ ନଥିବାରୁ ଏହି ଉପାୟରେ ଘାସ ଦମନ କରିବା ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ, ଖରଫ ଋତୁରେ ଆକାଶ ମେଘମୁକ୍ତ ଥିବାବେଳେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ରୋଇବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ) ପ୍ରୟୋଗ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ରବି ଋତୁରେ ମଧ୍ୟ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗରୁ ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଘାସ ବାଛିବା ଜନିତ ଶ୍ରମ ଲାଘବ ହୋଇଥାଏ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା :

ଚେର ବଢ଼ିବା ଓ ପିଲ ହେବା ସମୟରେ ଜଳ ଅଭାବ ହେଲେ ଚେର ଭଲ ଭାବେ ବଢ଼ି ନପାରିବା ଯୋଗୁଁ ପିଲ ସଂଖ୍ୟା କମିଯାଏ ଓ ଅମଳ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ଧାନ ଫସଲରେ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକତାର ସଙ୍କଟ ସମୟ ହେଉଛି; କ) ଥୋଡ଼ ହେବା, ଖ) ଗର୍ଭ ଅବସ୍ଥା, ଗ) କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଏବଂ ଘ) ଫୁଲ ହେବା । ଅଣଜଳସେଚିତ ଅଛି ପାଇଁ ବୁଣାଧାନ କିଆରୀରେ ହିଡ଼ ଦେଇ ୫ ସେ.ମି. ଠିଆ ପାଣି ରଖାଯିବା ଦରକାର । ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଥିଲେ କିଆରୀକୁ ଅଦଳବଦଳ କରି ଜଳସେଚନ କରିବା ଓ ନିଗିଡ଼ା ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫୁଲ ହେବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ କିଆରୀରେ ଠିଆପାଣି ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା :

ଡି.ଆର.ଆର ଧାନ ୪୨ କିସମର ମହିଷା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଏହାଛଡ଼ା ଏହି କିସମର କେତେକାଂଶରେ ବାଜାଣୁ ଜନିତ ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ ଏବଂ ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ସଫାସୁତୁରା ଚାଷ, ରୋଗମୁକ୍ତ ବିହନ ବା ତଳି ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ଯଦି ସାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗପୋକ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କମି ଯାଇଥାଏ । ସମନ୍ୱିତ ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ରୋଗପୋକ ଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ । ତେବେ, ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ କୃଷକମାନେ ରାସାୟନିକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଫସଲର ରୋଗପୋକ ଜନିତ କ୍ଷତି ହ୍ରାସ କରିପାରିବେ ।

ଅମଳ : ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ କେଣ୍ଡା ଶୁଖି ନଡ଼ା ରଙ୍ଗର ହୋଇଗଲେ ଫସଲ ଅମଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୁଏ । ଯଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ଫସଲ କାଟି ପେଡାଲ ପ୍ରେସର ସାହାଯ୍ୟରେ ଅମଳ କଲେ କମ୍ ସମୟ ଓ କମ୍ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ଚାଷୀ ଅଭିଯୋଗ କରନ୍ତି ଯେ ରବି ଋତୁରେ କିଆରୀରେ ଏହି କିସମର ଧାନ ଝଡ଼ି ଯାଇଥାଏ । ଏଥିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେ ଏକ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ଫସଲ ଅମଳ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଶସ୍ୟକୁ ଖଳାରେ ବା ତାରପୋଲିନ୍ ଉପରେ ଶୁଖାଇ ଜଳାୟ ଅଂଶକୁ ୧୨% କୁ ଅଣାଯିବା ପରେ ସାଇତା ଯାଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

